

ДИВНА ВУКСАНОВИЋ

ИМПУЛСИВНА У ТЕКСТУ

Посвећено мојим родитељима, Мимици и Пуру

МИСЛИ ЈЕДНЕ СОБАРИЦЕ

У мом досадашњем животу све је ишло глатко, тако рећи по клишеу. Супруг је био таксиста, ја сам се бавила информатиком, син је студирао Машински факултет у Софији и повремено држао приватне часове математике. Крајем септембра дао је услов за упис треће године, што је донекле снизило цену школарине. Живот у Бугарској није изгледао једноставно, али је био леп. Породични ручкови код бабе и деде, окупљања на недељним фудбалским утакмицама, дугачке шетње улицама града, романтичне возње железницом. Годинама смо летовали на црноморској обали, обилазећи Бургас и Варну, а покаткад бисмо посетили и Национални театар: јер, супругов отац је био угледни академик, и испод тог нивоа се није ишло – уписивала је своје забелешке у рефлексе стакла, док је детаљно рибала запрљану туш кабину заједничког тоалета.

У следећем тренутку, скидајући каменац између преклопних делова конструкције, оштетила је лак за нокте. Пренула се из сна, закорачила у прошлост и угризла се, притом, за усну. Једног јутра, али као да се све десило баш тог јутра, готово читава Бугарска је истрчала из својих домова, машући са шарених разгледница европских градова: Пикадили и Биг Бен, масовне забаве у Пратеру, Бранденбуршка капија, Атомијум и „неприкладна” скулптура малог манекена, Симплонски прелаз, берза цвећа и хотели за мачке дуж амстердамских канала, скакаонице у Кицбилу и Лилехамеру,

енглеско шеталиште с галебовима, барокна зграда Парламента, пијани бродови што лутају Северним морем...

– Welcome to the EU – огласила се локална телевизијска станица својом шпицом пребаченом на ружичасти таблет, што је код масовне публике стварало познати ефекат монтаже унутар кадра. Потом је уследила и најава дневног програма, који се могао пратити и вишеканално, и мултимедијски. Била је то, у ствари, промоција међународне конференције о изазовима и модалитетима безбедности у постхладноратовском и мултиполаризованом свету. Видео-клип који је презентовао основну идеју конференције дизајнирао је чувени креатор лизалица, капкејкова и играчака из секс-шопова, монден привремено настањен у Соренту, док је анимирани део посла, за потребе креативних индустрија што медијски промовишу алтер-сигурносно доба, обавио анонимни тим младих дизајнера са Исланда. Неволје су, међутим, започеле онда када је непозната хакерска група „Зелена магистрала”, или бар неко ко се под тим именом представљао умреженом *cyber*-свету, делујући из Босне, Албаније и Азербејџана, избрисала податке о темама и, што је важније, о учесницима конференције.

Некако у исто време, стигле су дојаве о подметању бомбе поред аеродромске писте на Родосу, као и о убиству у хотелу Баракуда у области Магалуф, на Балеарским острвима. За први случај сазнала је од своје рођаке која је хонорарно радила као симултани преводилац, пратећи високу делегацију бугарске владе у званичној посети Грчкој, при чему је тема разговора била везана за сигурносна питања региона и глобалне геостратешке трендове. Међутим, уместо за конференцијским столом, представници Бугарске државе су се изненада нашли у подножју храма на Линдосу, корачајући увис ка боговима, обавијеним плаветнилом. Посвуда око њих је лебдела историја које се, заправо, више нису сећали.

Истовремено, на једном другом острву – како сведоци са лица места тврде, један Румун и два бугарска имигранта – у касним вечерњим сатима, догодило се политичко убиство на базену. ЕТА је, наводно, испунила претње и преузела одговорност за немили инцидент, да би, нешто касније, све ово било приписано дејству већих количина алкохола и опијата које су интернационални DJ-еви бесплатно поделили посетиоцима забаве, односно изасланицима изасланика ЕУ, што су добављали чисту робу високог квалитета, за већину нижих чиновника ове гигантске институције. И умало да хакери „Зелене магистрале” угрозе и овај врло уносан посао, али су бугарски „Чувари семена” на време прозрели њихове намере и превенирали веће штете које су непажњом могле бити учињене на паневропском тржишту наркотика.

Треба, притом, истаћи – продубљивала је свој монолог компулзивно трљајући крпом телефонску слушалицу – да је кишобранска организација „Pop-Intelligence” већ имала увид у спискове за ликвидацију, као и актуелни ценовник, док је локално време испоруке робе још држано у тајности. Ипак, нешто се, по свој прилици, није уклапало у причу.

Врата су се изненада треском затворила. Клечећи на поду, једва се домогла кваке, придржавајући се о наранџасти зид. Свет је овај без последица – мрмљала је себи у браду, алудирајући на властити имигрантски положај, Бугарску у расејању, и неподгрејану чорбицу за сина... Требало је некако зарадити за живот, по цену губитка свега што јој је истински припадало и значило. С мислима на планинским врховима, те актуелним падом у варварство, коначно је завршила сређивање купатила, вративши се, у рефлексу огледала, на тему најновијег убиства у Баракуди.

Фен је, међутим, изненада полудео. Земљина кугла се окренула ка Западу. Присетила се, то би могла бити она интересантна чињеница која се не уклапа у контекст тумачења, и управо стога је од изузетног значаја. Речју, док се, протеклог лета, возила полупразним аутопутем ка америчком југу, приметила је таблу за скретање удесно на којој је писало: Truth or Consequences, дестинација: Нови Мексико, САД. По попису из 2012. године, градић у који је доспела имао је нешто преко 6.000 становника. Нису сви, наравно, били уживаоци наркотика или дилери недозвољених супстанци, осим у време фијесте, по којој је овај некадашњи *spra* центар такође био познат. Лична карта града измењена је онда када је и он променио име. Тако је некадашњи Hot Springs, лоциран на реци Гранде, постао својеврсни супербренд, ушавши на листу од 50 светских градова са најзабавнијим називима, као што су: Fucking (Аустрија), Boring (Орегон, САД), Sexi (Перу), ii (Финска), Ass (Украјина) и други.

Креативност и агилност његових грађана очито је била пресудна за раст популарности не само овог глобалног града већ и његове шире околине. А сав публицитет мала урбана средина је дуговала истоименој популарној радио емисији из 50-их година прошлог века коју је водио Ралф Едвардс, расписавши конкурс, током самог емитовања програма у директном преносу, за додељивање имена граду с највећим бројем потврдних одговора на питање желе ли да њихово родно место добије име квиза Истине. Након узбудљивог гласања, у коме је победио Hot Springs, Едвардс је посетио градић, а датум његове посете прерастао је у велику фијесту која се обележава сваке године у пролеће, и то на више симултаних позорница – са парадом градским улицама, такмичењем

за мис Truth or Consequences, те различитим шоу програмима у којима више пута годишње учествују, поред распомамљених грађана, и славне личности из света шоу-бизниса.

Једна стара фотографија, исечена из новина, коју је повремено вадила из радног мантила, приказивала је аутентичан град, са таблом која је обележавала исто ово место, које се, истина, и није звало Hot Springs већ Truth or..., био је то градић на америчком југу, познат по топлим изворима још из времена Другог светског рата. Непотписани аутор снимка био је њен супруг, а у позадини фотографије могли су се видети војни камиони, с карактеристичним цирадама, што су, највероватније, превозили оружје ка самој граници с Мексиком.

Дилема која је остала да виси у ваздуху, док је освеживачем за просторије штрцала по читавој соби, тицала се најпре догађаја из Баракуде. Да ли се то убиство одиста десило? А потом, јесу ли у томе учествовали нарко-дилери организовани у мултинационалне картеле и није ли претпоставка да иза свега тога стоје администрације ЕУ и САД, потпомогнуте антимедијском пропагандом „Зелене магистрале” и „Чувара семена” потпуни нонсенс, или је пак реч о повезаним секвенцама једног истог *event*-а који је учинио да комплетна делегација са Линдоса заврши у таласима Средоземног мора, оног истог дана када је Hot Springs славио педесетогодишњицу свог спектакуларног нестанка са лица земље.

МЕМО

Непосредно пре раскида везе са познатом француском глумицом, а сада и сценаристкињом неколико успешних филмова, који су је коначно вратили на Црвени тепих, њен бивши љубавник је део средстава продуцентских компанија у њеном власништву успео да пребаци на рачун болнице у Греноблу, за лечење деце оболеле од леукемије. Лу је, изгледа, још тада планирао да се врати у домовину, а новац прикупљен у хуманитарне сврхе инвестира у нови, уносни посао. Под хипотеку је ставио стан у Далмацији, комплетно опремљен најсавременијом студијском техником, те стару камену кућу на удаљеном острву, као и део имовине покојног брата. Идеја је била да се привремено настани код бивше супруге и кћери, чију је фотографију обилато експлоатисао на друштвеним мрежама, обраћајући се, углавном, сентиментима усамљених жена од којих је на превару узимао новац. Администраторке мрежа које су вођене под његовим именом биле су врло коректне, савесне и пожртвоване; прилежно су одговарале на сва питања забринутих девојака, средовечних жена и старица, које су желеле финансијски да помогну тешко оболелој деци. Посебно упечатљиво требало је да делује опис најновије Анабелине фотографије, главе клонуле над тмином надгробне плоче његовог старијег брата. Лепа тинејџерка, Луова једина кћи, упркос сети несклоној њеним годинама, такође се укључила у такозвани хуманитарни рад, прикупљајући од својих школских другарица новац неопходан за лечење деце.

Притиснут тешким дуговима, делом због рискантног начина живота, а понешто и због хроничне болести синуса, што је временом прерасла у карцином који је, потом, хируршким путем био одстрањен у престижној париској болници, Лу је, немајући куд, одлучио да се обрати за помоћ мајци, пошто је сву непокретну имовину претходно распродао, а у међувремену доживео и неколико мањих можданих удара, делимично изгубивши осетљивост десне ноге коју је лагано вукао за собом. А затим је решио да прода све што му је преостало: Чехова у оригиналу, изрезбарене корице старих језуитских рукописа, посребрене ножеве за сечење хартије, лампе са искрзаним абажурима, па чак и споменаре и дечје играчке. Мајка, која се пре нешто више од деценије била преудала, није га примила натраг у стан, рекавши му да је коначно пронашла партнера и да жели мир.

Тачно тако, спокој је управо оно чему је и Лу тежио. И онда када се, клецајући улицама, борио са невидљивим противницима, у тренуцима неутешног ридања у забаченим кафеима, маскирајући

сузе гутљајима дестилисане воде, па чак и тада, када није могао самостално да се тушира, него су га поквашеним пешкирима сусетке гладиле по сада већ прилично неосетљивим боковима. Срећом, није га ништа болело. Био је дугогодишњи кокаински зависник, и уз то и нарко-дилер приправник. Бело или жуто, повремена проституција, младићи у кожним јакнама којима се подавао памтећи само њихове снажне мишице и тетоваже, чинили су његов ноћни живот – гледајући са стране – врло узбудљивим. Смрт га се није плашила, али га ни сенке нису пратиле по зидовима. Био је потпуно сам, неодређено жив или мртав, сасвим свеједно.

Понекад је једва говорио, отврдлог језика, а најчешће би без престанка проливао речи у свим правцима, фабулирајући о успесима у претходном делу живота, који га је водио од мале престонице на Западном Балкану, преко престижног америчког универзитета, до Париза и пословне сарадње са чувеном Францускињом. И наравно, сви путеви водили су на Косово и Метохију. Како због прибављања наркотика, тако и због порозних закона који су омогућавали да припадници тајних служби, путем неформалних канала комуницирања, јефтину робу пребацују преко европских граница све до Инвалида и блештаве париске Опере. Упорно администрирање на друштвеним мрежама тада би се вишеструко исплатило: Лу је најчешће сам преузимао улогу модератора, представљајући се под лажним женским именима: Lea Rimac, Mare Kvarpeel, Nora Bertz и др., агитујући притом за прикупљање помоћи малим пацијентима из даљине, који су у критичном стању. Тим поводом, отварао је и затварао рачуне у различитим банкама на подручју читавог Балкана, те вештим трансакцијама успевао да снабдева, тргује и упошљава велики број корисника, прибављајући наркотике како за европско тржиште – углавном француско – тако и за личну употребу. Причало се да је, наводно, опскрбљивао и један део европских парламентарца, те да је чак и италијанска модна индустрија на заласку имала мањих користи од Луових малверзација забрањеним супстанцама.

Временом је, ипак, потражња опадала, док, у исто време, Луово здравствено стање није дозвољавало превише кретања. Осим тога, против њега се водио и маратонски судски поступак у суседној држави, тако да му се маневарски простор прилично сужавао. Уједно, пресахли су и извори финансирања преко другарица његове кћери, коју је све чешће употребљавао као добављача нарко-супстанци, због отежалог хода, али и различитих манифестовања можданих дисфункција. У полусвесном стању, грозничаво је смишљао шта и како даље. На спасоносно решење асоцирала га је лутка-клоун из детињства, која му је сугерисала смрт. Да, убиће се,

објавиће вест преко свих расположивих страница друштвених мрежа, таговаће редом све своје бивше и садашње пријатељице. Биће достојно оплакан. Сигурно ће недостајати многима... Тако ће спор бити обустављен, а жене ће се узнемирити. И најзад, достићи ће постхумну популарност свог брата, коме је одувек потајно завидео на успесима у каријери, као и на заводничким способностима.

Већ наредног дана, на једној од званичних интернет презентација компаније, објавио је властиту смрт. Учинио је то претварајући се да је уцвељена администраторка. Мало је рећи да су фанови били сви до једног у шоку: мук на страници је обећавао одличну, а уз то и врло уносну забаву. Убрзо су постови са искреним изразима саучешћа циркулисали престижући једни друге. Солидарисање у болу за изгубљеним идолом попримало је гротескне димензије. Савремене нарицаљке обраћале су се директно покојнику својим патетичним стиховима, увелим каранфилима, голубицама што полећу ка поноћном Сунцу... Неке од њих симулирао је и он сам, како би одржао неопходну тензију и измаио још по коју сузу. Уосталом, допадало му се да тугује над самим собом, то га је подсећало на детињство, али и на фантазме преузете из популарних трилера. Било је у свему томе и извесне ноншаланције у морбидности, али је озбиљан и свечан тон, напослетку, преовладао емотивне изливе кича.

Након свега уследила је пауза, искоришћена за прикупљање видео-материјала, ретушираних фотографија, лажних изјава покојникових пријатеља и пословних сарадника, које је ефектно монтирао и визуелно уобличио у свом алтернативном студију, такође опремљеном најсавременијом техником, присвојеном и отуђеном у последњем тренутку, пред евидентирање и заплenu имовине. Овај кратки предах у комуникацији послужио му је као вид куповине времена, све до великог финала и новог почетка, како је мислио. Али ни обожаваатељке нису мировале. У знак љубави и пажње према вољеном покојнику, осмислиле су заједнички видео-клип под називом „Мемо”, који су с пијететом поставиле на популарну платформу Youtube. За тренутак је ликовао. Срцепарајући стихови кружили су екраном у светлуцавом низу, илуструјући неизмерну тугу што је истицала из музике Ларе Фабијан или Селин Дион, сада то више није ни било важно. Требало је погодити тајминг, онај прави тренутак за деловање: ни прерано, ни одвише касно, док усковиглане емоције не подлегну рационалном ножу аналитике.

Пошто је одспавао неких пола сата, а можда и читаву вечност, након свих ових драматичних догађаја, а под дејством последњих залиха хероина, који је у нужди користио као замену за „бело”, испивши топлу чорбу, са кришком удробљеног младог сира, ступио

је у акцију. Рачун у иностраној банци, отворен на име наводне старатељке његове малолетне кћери, објавио је на својој страници, као и на официјелним страницама свих „бивших” компанија, с кратким коментаром: „Прилози за Анабелино школовање. Помозите детету свог покојног пријатеља да нормално одрасте и школује се као сва остала деца.” Фонд за помоћ су, наводно, основали и покренули сами администратори, сарадници и пријатељи страница, као и много пута до тада. Одзив је био велики. Уплате су, додуше, споро пристизале на наменски отворен рачун, и Лу је за то време губио много енергије у администрирању послова око фонда, те давању подробних обавештења заинтересованима како да реализују новчане трансакције.

А онда је отишао на Косово и Метохију, где му се за неко време изгубио траг. Након свега неколико месеци, наставио је нормално да живи и ради као да ничега није ни било; једини доказ да је жив или мртав био је препознатљиви „Мемо”, са и данас актуелним хитовима, постављен на платформи Youtube.